

BKIK Vállalkozók Szabadegyeteme

ELEKTROMÁGNESES TEREK HATÁSÁNAK KITETT MUNKAHELYEK, MUNKAVÁLLALÓK
JOGSZABÁLYI ÁTTEKINTÉS

2017. MÁRCIUS 24.
DR. FARKAS ÉVA ÜGYVÉD

Jogszabályok

Alaptörvény XX. cikke

2012. évi I. törvény

a munka törvénykönyvéről (Mt.)

1993. évi XCIII. Törvény

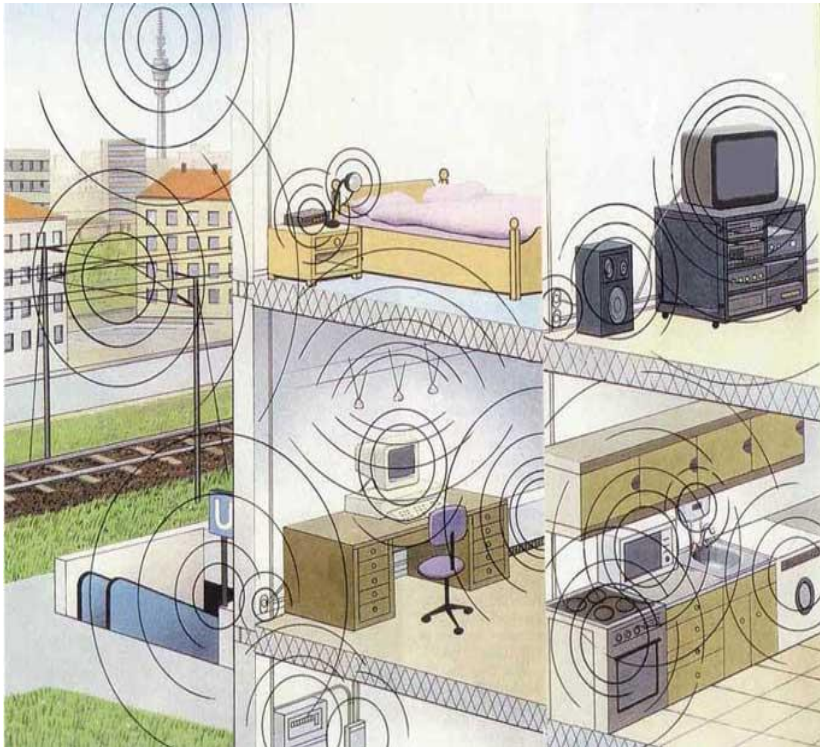
a munkavédelemről (Mvt.)

A törvény hatálya kiterjed **minden szervezett munkavégzésre**, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.

33/2016. (XI. 29.) EMMI rendelet

a fizikai tényezők (elektromágneses terek) hatásának kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről – **minimumkövetelmények meghatározása**

„Elektroszmog”

Az elektroszmog az elektromos berendezések által kibocsátott elektromágneses sugárzás elnevezése. Az egészségkárosító hatás az esetek többségében vitatott vagy nem bizonyítható. Az elektromos berendezések okozta sugárzás nem ionizáló sugárzás, vagyis nem képes az atomokat ionizálni és kémiai kötéseket felbontani.

A gyenge elektromágneses tereknek nincs nyilvánvaló élettani hatása; vannak arra utaló jelek, hogy bizonyos esetekben (talán az elektromágneses sugárzás frekvenciájától vagy modulációjától függően) fellép biológiai hatás, de az ezzel kapcsolatos kutatások ellentmondóak, a hatásmechanizmus pedig nem ismert.

(Wikipédia)

„Elektroszmog”

Hibás a mobilod?
Pár év múlva megtudod

Ha megkaptad a tumorod

Gaussmérőt megvettem
Nyugodtabb lett életem..

www.yeszem.net

Veszélyforrás

A Mvt. szerint veszélyforrás: a munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

Veszélyforrás lehet különösen:

elektromágneses sugárzás vagy tér,

Alaptörvény

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, **a munkavédelem** és az egészségügyi ellátás **megszervezésével**, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Munka törvénykönyve

VIII. fejezet

A munkaszerződés teljesítése

29. Alapvető kötelezettségek

51. §

(4) A munkáltató biztosítja az **egészséget nem veszélyeztető és biztonságos** munkavégzés követelményeit. A munkába lépést megelőzően és a munkaviszony fennállása alatt rendszeres időközönként köteles ingyenesen biztosítani a munkavállaló munkaköri alkalmassági vizsgálatát.

Munka törvénykönyve

52. § (1) A munkavállaló köteles

a) a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni,

b) munkaideje alatt - munkavégzés céljából, munkára képes állapotban - a munkáltató rendelkezésére állni,

c) munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni,

d) a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani,

e) munkatársaival együttműködni

.

Munka törvénykönyve

31. Az utasítás teljesítésének megtagadása

54. § (1) A munkavállaló köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy egészségét vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.

(2) A munkavállaló megtagadhatja az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.

Munka törvénykönyve

42. Azonnali hatályú felmondás

78. § (1) A munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél

a) a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy

b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

Munka törvénykönyve

XIII. fejezet

A munkáltató kártérítési felelőssége

72. Felelősség az okozott kárért

166. § (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak **a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.**

(2) **Mentesül** a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy

b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Munka törvénykönyve

167. § (1) A munkáltató a munkavállaló teljes kárát köteles megtéríteni. Nem kell megtéríteni azt a kárt, amellyel kapcsolatban bizonyítja, hogy bekövetkezése a károkozás idején nem volt előre látható.

(2) Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

(3) A bíróság a munkáltatót rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a kártérítés alól részben mentesítheti. Ennek során különösen a felek vagyoni helyzetét, a jogsértés súlyát, a kártérítés teljesítésének következményeit értékeli.

Munka törvénykönyve

73. A kártérítés mértéke és módja

169. § (1) A **munkaviszony körében az elmaradt jövedelem** megállapításánál az elmaradt munkabért és annak a rendszeres juttatásnak a pénzbeli értékét kell figyelembe venni, amelyre a munkavállaló a munkaviszony alapján a munkabéren felül jogosult, feltéve, ha azt a károkozás bekövetkezését megelőzően rendszeresen igénybe vette.

(2) A **munkaviszonyon kívül elmaradt jövedelemként a sérelem folytán elmaradt egyéb rendszeres, jogszerűen megszerzett jövedelmet kell megtéríteni.**

(3) Meg kell téríteni azt a **kárt** is, amelyet a munkavállaló a sérelemből eredő jelentős fogyatékosága ellenére, rendkívüli munkateljesítménnyel hárít el.

(4) Nem kell megtéríteni azon juttatások értékét, amelyek rendeltetésük szerint csak munkavégzés esetén járnak, továbbá a költségtérítés címén kapott összeget.

Munka törvénykönyve

171. § (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállaló hozzátartozójának a károkozással összefüggésben felmerült kárát is.

(2) Az eltartott hozzátartozó, ha a károkozással összefüggésben a munkavállaló meghal, az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően olyan összegű tartást pótló kártérítést is igényelhet, amely szükségletének - a tényleges vagy az elvárhatóan elérhető munkabérét, jövedelmét is figyelembe véve - a sérelem előtti színvonalon való kielégítését biztosítja.

173. § (1) Kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani. Rendszerint járadékot kell megállapítani, ha a kártérítés a munkavállaló vagy vele szemben tartásra jogosult hozzátartozója tartását vagy tartásának kiegészítését szolgálja.

(2) A munkáltató olyan összegű általános kártérítés megfizetésére köteles, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas, ha a kár vagy egy részének mértéke pontosan nem számítható ki. Általános kártérítés járadékként is megállapítható.

Munkavédelmi törvény

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § (1) E törvény alkalmazásában **szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények** zásában munkavédelem: a, továbbá e törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint **mindezek végrehajtása**. A munkaegészségügy a munkahigiéne és a foglalkozás-egészségügy szakterületeit foglalja magában.

(2) **A Magyarországon munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez.**

Mvt.

a munkáltatót terhelő főbb kötelezettségek

A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét. **A munkáltatói feladatok teljesítésével összefüggésben keletkező költségeket és egyéb terheket nem szabad a munkavállalóra hárítani.**

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját - a jogszabályok és a szabványok keretein belül - a munkáltató határozza meg.

A munkáltató felelős azért, hogy minden munkavállaló az általa értett nyelven ismerhesse meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés reá vonatkozó szabályait.

Mvt.

3. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartását **az állam** az erre a célra létrehozott **felügyeleti szerveivel segíti és ellenőrzi.**

4. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy **végrehajtásuk megfelelő védelmet** nyújtson a munkavállalókon **túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is.** A munkaeszközöket úgy kell kialakítani, hogy lehetőleg zárják ki a nem szervezett munkavégzés keretében történő rendeltetésszerű használat esetén is a balesetet, az egészségkárosodást.

Mvt. – általános követelmények

Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése, használatba vétele és üzemeltetése, továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítása, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a **munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.**

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése **helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat.**

Munkaeszközt üzembe helyezni, valamint használatba venni csak abban az esetben szabad, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégíti, és rendelkezik az adott munkaeszközzel, mint termékre, külön jogszabályban meghatározott EK-megfelelőségi nyilatkozattal, illetve a megfelelőséget tanúsító egyéb dokumentummal (pl. tanúsítvány).

Egyéni védőeszközt forgalomba hozni, használatba venni akkor szabad, ha az rendelkezik egyéni védőeszköz EK-megfelelőségi nyilatkozattal, illetve egyéni védőeszköz EK típus tanúsítvánnyal. Az egyéni védőeszközök megfelelőségének tanúsítását a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében foglaltak szerint kell elvégezni.

Mvt.

tartalmazza

- a munkavédelmi üzembe helyezés szabályait
- a munkavégzés tárgyi feltételeit
- munkafolyamatra, a technológiára, az anyagra vonatkozó követelmények
- egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételeit
- **MUNKÁLTATÓK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI AZ EGÉSZSÉGET NEM VESZÉLYEZTETŐ ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAVÉGZÉS KÖVETELMÉNYEINEK MEGVALÓSÍTÁSÁBAN (kockázatértékelés)**
- **MUNKABALESETEK ÉS A FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE, KIVIZSGÁLÁSA ÉS NYILVÁNTARTÁSA**
- **A MUNKAVÉDELMI ÉRDEKKÉPVISELET, ÉRDEKEGYEZTETÉS**
- **A MUNKAVÉDELEM HATÓSÁGI FELÜGYELETE (bírságotól 50.000-10.000.000 Ft)**

EMMI rendelet

A rendelet a munkavállalók fizikai tényezők (elektromágneses terek) által okozott kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről (20. egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) és a 2004/40/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i **2013/35/ európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (a továbbiakban: irányelv) való megfelelést szolgálja.**

EMMI rendelet

A rendelet hatálya a munkájuk során **az elektromágneses tereknek való tényleges vagy vélhető expozícióból keletkező**, a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető **kockázatokkal szembeni védelemre** vonatkozó minimumkövetelményekre terjed ki.

A rendelet alkalmazásában „**elektromágneses terek**”-nek minősülnek: az állandó elektromos, állandó mágneses és időben változó elektromos, mágneses és elektromágneses terek, 300 GHz frekvenciáig.

EMMI rendelet

A rendeletet – az 1. § (5) bekezdésében meghatározott kivétellel – a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) szerinti olyan szervezett munkavégzésre kell alkalmazni, amikor a **munkavégzés során a munkavállaló az elektromágneses terek által előidézett közvetlen biofizikai hatásnak és közvetett hatásnak lehet kitéve.**

EMMI rendelet

közvetlen biofizikai hatások: az emberi szervezetben közvetlenül az elektromágneses térben való jelenlét által kiváltott hatások: termikus hatások, nem termikus hatások és végtagáramok;

közvetett hatások: valamely tárgynak az elektromágneses térben való jelenléte által kiváltott hatások, amelyek munkabiztonsági vagy munkaegészségügyi szempontból veszélyforrásként jelentkeznek, így:

- a) az interferencia elektronikus orvostechnikai berendezésekkel és eszközökkel,
- b) az állandó mágneses térben lévő ferromágneses tárgyak kilövődéséből vagy becsapódásából adódó sérülésveszély,
- c) az elektromos robbanószerkezetek (detonátorok) kioldása,
- d) a tüzek és robbanások, amelyeket a gyúlékony anyagok indukciós terek, érintési áram vagy elektromos kisülés okozta szikra miatti meggyulladása eredményez, és
- e) az érintési áramok;

EMMI rendelet

Az elektromágneses tereknek való expozícióval kapcsolatos fizikai mennyiségeket az 1. melléklet tartalmazza. Az egészségügyi határértékeket, az érzékelési határértékeket és a beavatkozási szinteket a 2. és 3. melléklet tartalmazza.

A munkáltató köteles biztosítani, hogy a munkavállalók elektromágneses tereknek való **expozíciója** a nem termikus hatások esetében a 2. mellékletben, termikus hatások esetében a 3. mellékletben foglalt **egészségügyi határértékeken és érzékelési határértékeken belül maradjon.**

EMMI rendelet

A jogszabályban megállapított **expozíciós határértékek** kizárólag a rövid távú közvetlen biofizikai hatások és az elektromágneses tereknek való expozíció közötti, tudományosan megalapozott összefüggésekre vonatkoznak.

E rendeletet nem kell alkalmazni:

- a) a feltételezett hosszú távú hatásokra, és
- b) a feszültség alatt levő vezetékek megérintéséből eredő kockázatokra.

EMMI rendelet

A rendelet alapján a munkáltató köteles a **kockázatértékelés során az összes, elektromágneses terek jelentette kockázatot értékelni és a szükséges megelőző intézkedéseket** megtenni, **figyelembe véve** az Országos Közegészségügyi Központ Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Igazgatóság (a továbbiakban: OKK-OSSKI) honlapján (<http://www.osski.hu>) közzétett, az **Európai Bizottság által kiadott „Elektromágneses terek 1. kötet: Gyakorlati útmutató”** c. módszertani útmutatót

Az elektromágneses terek jelentette kockázatokra vonatkozó értékelés elkészítése munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül, azaz **a kockázatértékelést kizárólag munkaegészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy végezheti el.** A kockázatértékelés elkészítésére az OKK-OSSKI „Munkahelyi elektromágneses sugárvédelem” elnevezéssel évente legalább egy alkalommal továbbképzési lehetőséget biztosít.

EMMI rendelet

Kockázatértékelés eredményéről az elektromágneses terek kockázatainak a munkavégzés során kitett **munkavállalókat és képviselőiket tájékoztatni kell és oktatásukról is gondoskodni kell** (a rendelet felsorolást ad ennek tartalmáról)

Foglalkozás-eü. Szolgálat a munkavállalón elvégzett vizsgálatok megállapításairól vezeti az **egészségügyi dokumentációt.**

Az elektromos terek és sugárzások okozta **foglalkozási megbetegedést, munkabalesetet a munkavédelemre vonatkozó szabályok szerint be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni**

EMMI rendelet

A munkáltató a telephely szerint illetékes kormányhivatalnak az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (a továbbiakban: OTH) által működtetett elektronikus rendszeren keresztül köteles **bejelentést tenni** az ipari vagy egészségügyi tevékenység során használt olyan elektromos, mágneses vagy elektromágneses teret kibocsátó berendezés esetén, amelynél a munkavállalót a 2. vagy a 3. mellékletben meghatározott beavatkozási szint 20%-át elérő, vagy azt meghaladó expozíció érheti.

(a bejelentés adattartalma rendeletileg meghatározott)

EMMI rendelet

A kockázatértékelés jóváhagyásának kötelezettségével érintett tevékenységi körök

1. Villamoshálózatok üzemeltetése, 100 kV fölött, illetve 100 A nominális terhelés fölött
2. Dielektromos fűtés, illetve dielektromos hegesztés
3. Indukciós fűtés, illetve indukciós forrasztás
4. Rádiófrekvenciás plazmaeszközök használata
5. Ipari elektrolízis alkalmazása
6. Ívolvasztó kemencék üzemeltetése
7. Indukciós olvasztó kemencék üzemeltetése
8. Mikrohullámú szárítás
9. Fizioterápiás diatermiás készülékek használata
10. MRI berendezések üzemeltetése
11. Polgári célú légiforgalmi és meteorológiai radarok üzemeltetése
12. Villamos vasúti és városi közlekedés
13. Rádió- és televízió műsorszórás
14. Mikrohullámú telekommunikációs berendezések karbantartása

EMMI rendelet

Az **Európai Bizottság honlapján további**, kötelező erővel nem bíró **gyakorlati útmutatók érhetők el** az irányelv, illetve a rendelet végrehajtásának megkönnyítése céljából:

- *Gyakorlati útmutató a 2013/35/EU irányelv végrehajtásával kapcsolatos bevált gyakorlatokhoz. Elektromágneses terek - 2. kötet: Esettanulmányok;*
- *Nem kötelező érvényű útmutató a 2013/35/EU irányelv végrehajtásával kapcsolatos bevált gyakorlatokhoz. Elektromágneses terek. Útmutató a kkv-k számára.*

EMMI rendelet

A munkavédelmi hatóság hatósági jogköre nem terjed ki a külön jogszabályban meghatározott **sugár-egészségügyi, az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos sugárvédelmi feladatok, a nem ionizáló sugárzással, valamint **az elektromos és mágneses erőterekkel kapcsolatos előírások, így a hivatkozott EMMI rendeletben foglaltak ellenőrzésére sem** /Mvt. 86. § (1) bekezdés a) pontja/.**

ELLENŐRZŐ HATÓSÁG

A rendeletben foglalt előírások betartását a **sugár-egészségügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalok** (Népegészségügyi Főosztályok Sugáregészségügyi Osztálya/Decentruma) ellenőrzik.

Köszönöm a figyelmet!

DRFE@DRFE.HU